

ELS MOORS

gastvrouw Sylvie Marie

zondag 10 februari 2019 om 10.30 u.
Oranjerie Broeltuin, Broelkaai 6, 8500 Kortrijk

HET PENHUIS
is een organisatie van openbare bibliotheek Kortrijk,
Schouwburg Kortrijk en stad Kortrijk.

PROGRAMMA 2018 - 2019

Rudi Rotthier

zondag 7 oktober 2018 // gastheer Hans Cottyn

10.30 u. // Oranjerie Broeltoin

Els Moors

zondag 10 februari 2019 // gastvrouw Sylvie Marie

10.30 u. // Oranjerie Broeltoin

'Jonge Gasten' Maarten van der Graaff en Lieke Kézér

zondag 17 maart 2019 // gastheer Luc Vanhauwaert

10.30 u. // boekenhuis Theoria

Walter Weyns

zondag 28 april 2019 // gastheer Philippe Lepers

10.30 u. // Oranjerie Broeltoin

Erik Jan Harmens

zondag 5 mei 2019 // gastvrouw Virginie Platteau

10.30 u. // Oranjerie Broeltoin

PRIJS EN INSCHRIJVINGEN

vvk € 7 (incl. reservatiekosten) | add € 8 | -26 jaar € 5

reserveren via UiT in Kortrijk, 056 23 98 55

(beperkte plaatsen, drankje telkens inbegrepen)

MEER INFO

www.kortrijk.be/hetpenhuis

www.facebook.com/hetpenhuis // www.schouwburgkortrijk.be

HET PENHUIS

Het Penhuis is aan zijn zestiende seizoen toe. We gingen van start in het najaar van 2003.

Het Penhuis wil de ontwikkelingen in de actuele literatuur en filosofie op de voet volgen. De volle aandacht voor artistieke kwaliteit is het uitgangspunt. We willen geen organisatie zijn die zich richt op literatuur- en filosofiekenners. Tegelijk willen we een lage drempel inbouwen en een ruime variatie brengen in het aanbod.

Het Penhuis is een niet-geïstitutionaliseerde vereniging maar nauw verbonden met Schouwburg Kortrijk, openbare bibliotheek Kortrijk en stad Kortrijk. De werking wordt hoofdzakelijk gedragen door vrijwilligers.

Het Penhuis programmeert vijf of zes activiteiten per seizoen op zondagvoormiddag. Er wordt daarbij telkens een dichter, een filosoof of een prozaïst uitgenodigd, die door een gastheer of – vrouw wordt geïnterviewd. Ook het publiek wordt nauw betrokken. Vragen stellen aan de uitgenodigde auteur is altijd mogelijk.

Iedereen is welkom.

Oranjerie Broeltuin, Kortrijk

ELS MOORS ° 1976

BIOGRAFIE

Is momenteel de Belgische Dichter des Vaderlands in functie.

Ze woont en werkt in Brussel en debuteerde met de gelauwerde bundel *Er hangt een hoge lucht boven ons* (2006). Deze bundel werd genomineerd voor de C. Buddingh'- Prijs en bekroond met de Herman de Coninck – Poëzieprijs. In de gedichten is er sprake van een variëteit aan zwaarte en lichtheid in toon en thematiek. Schijnbaar dagelijkse taferelen worden omgezet tot 'een nieuwe werkelijkheid'.

Twee jaar later verscheen haar eerste roman *Het verlangen naar een eiland*, een hilarisch werkstuk over de jacht op geluk. In 2010 publiceerde ze het lichtvoetiger maar even absurde *Vliegtijd*, die bestaat uit drie verhalen en een brief. Haar tweede dichtbundel *Liederen van een kapseizend paard* werd bekroond met de J.C. Bloem – poëzieprijs en de Prijs Letterkunde van de provincie West - Vlaanderen.

hetbalanseer.be/auteurs/els-moors

BIBLIOGRAFIE

bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Els_Moors

- 2006 - 'er hangt een hoge lucht boven ons', Nieuw Amsterdam, gedichten
- 2008 - 'Het verlangen naar een eiland', Nieuw Amsterdam, roman
- 2010 - 'Vliegtijd', Nieuw Amsterdam, roman
- 2013 - 'Liederen van een kapseizend paard', Nieuw Amsterdam / het balanseer, gedichten
- 2018 - 'Poèmes / Gedichten', bookleg 142, Citylights MondoDiLuce PoëzieCentrum

BEKRONINGEN

- 'er hangt een hoge lucht boven ons' werd bekroond met de Herman de Coninckprijs 2007 voor het beste poëziedebuut.
- 'er hangt een hoge lucht boven ons' werd eerder genomineerd voor de C.Buddingh'-prijs 2006.
- 'Liederen van een kapseizend paard' werd bekroond met de J.C. Bloem-poëzieprijs 2015 voor de beste tweede poëziebundel.

Raadpleeg zeker eens de online catalogus van de Kortrijkse (buurt)bibliotheken om nog ander werk over en door Els Moors te ontdekken: <http://kortrijk.bibliotheek.be>

DE KEUZE VAN... GIE

Het werk van Els Moors lezen is een ware belevenis.

Ze schrijft als een beeldhouwer. Ze schrijft beeldende kunst. Dit betekent dat haar gedichten vol - plastisch zijn, dat ze vanuit elke hoek waaruit ze bekeken worden, moeten kunnen beleefd worden.

Voor haar is de structuur van een gedicht het resultaat van een belevenis. De woorden, die vaak in een zwierige cadans geordend zijn moeten beelden doen ontstaan van begeesting bij de lezer.

Schijnbaar onbeduidende taferelen worden gehecht aan een nieuwe werkelijkheid. Ze noteert wat ze ziet (dat kan bijvoorbeeld in het café zijn waar ze schrijft en koffie drinkt) en ze herneemt haar blik.

Dat levert fascinerende beelden op.

Het haastige zien en het langzame kijken...

Het snelle ongecontroleerde, impulsieve waarnemen van de omgeving in zijn voortdurende veranderlijkheid. Dat is haar atelier. Dan kiest ze: dit ga ik opschrijven.

Dan dat langzame kijken: vanuit welk perspectief bekijk ik de handeling of gebeurtenis waar ik zopas getuige van was?

Els Moors kijkt , noteert wat ze ziet in een rake, puntige stijl, en herneemt dan haar blik. In die zin is haar poëzie erg verwant aan één van mijn geliefde dichters Martin Reints. (Hij was onze gast in Het Penhuis op 3 februari 2012). Haar blik daarentegen is vaak absurdistisch gekleurd. Het is een scheppen van verbindingen. En grenzen aftasten. Onderzoeken hoe ver je kunt gaan met poëzie.

De wereld om haar heen wordt via de dichtersblik verbonden met het papier en de ontvankelijke lezer. Geregeld ontstaat er voor de lezer, in haar beste gedichten, en die zijn in grote voorraad aanwezig, een soort magie. Een magische transformatie. Een betovering.

De notities worden in vrijwel gewoon taalgebruik en vertrouwde beelden worden verbonden met een zeer persoonlijke vertaling.

De ik-figuur in haar werk laat haar gedachten uitzwerven, eerst langs de tafel waar ze aan het werk is, langs de voorwerpen in de kamer, langs de lichtinval, de duisternis of de geluiden in de ruimte, om dan naar buiten te treden.

Eigenlijk is al haar werk een gedachtenoefening. Ze gaan over omgeving, over het voorbijgaan van tijd, over het geheugen, herinneringen en gebeurtenissen.

Haar gedichten, maar dit geldt eveneens voor haar proza, zetten de lezer aan om op een nieuwe manier tegen het gewone, hem/haar omringende aan te kijken...

Vanuit deze invalshoek kan een gedicht of tekst dus nooit af zijn omdat de lezer het geschrevene moet blijven voltooien...

Els Moors kan met gedichten en teksten begeisteren. Lees en herlees haar werk. Er zullen meer en meer lagen zichtbaar worden. Zoals men een schilderij microscopisch kan onderzoeken om aan de weet te komen hoe het is opgebouwd....

Els Moors: 'Poëzie is reizen naar een nieuwe taal'

bron: maartendessing.blogspot.com/2015/02/interview-els-moors-over-de-taal-van.html
13 februari 2015 // © Maarten Dessing, taalunie:bericht

Els Moors was genomineerd voor de Herman De Coninckprijs voor haar tweede bundel Lieder en van een kapseizend paard. De schrijfster heeft een haat-liefdeverhouding met het Nederlands omdat ze steeds opnieuw ontdekte hoe anders de taal was dan die ze dacht te kennen. Voor haar 'is het onmogelijk om nog die allereerste betovering van taal te beleven zoals je als kind alles heel zuiver en puur ervaart.'

Wat betekent de nominatie voor de Herman De Coninckprijs?

'Daar ben ik heel blij mee. Mijn tweede bundel verscheen zeven jaar na mijn eerste. Daar zit zo veel tijd tussen. Maar ik ben niet vergeten, ik heb waanzinnig veel positieve aandacht gekregen. Het enige jammere is misschien dat de nominatie weer mijn dichterschap looft. Ik vind mijn schrijverschap groter. Ik schrijf romans en gedichten, maar mijn romans zijn tot nu toe helaas onopgemerkt gebleven. Voor de buitenwereld is het moeilijk om de combinatie te accepteren. Je bent of dichter of romanschrijver.'

Waarom heeft het zeven jaar geduurd voor je een nieuwe bundel gereed had?

'Ik heb soms de gedachte dat ik er juist te snel mee ben gekomen. Ik heb tijd nodig om woorden en beelden te verzamelen en samen te ballen. Nadat mijn debuut verscheen had ik ook een tijd een afkeer van dichten. Ik was overweldigd door alle positieve aandacht terwijl ik geen idee had wat ik precies gedaan had. Ik moest eerst opnieuw zelf het dichten zien te veroveren. Opnieuw weten waarvoor ik het doe. Dus zeven jaar, dat is eigenlijk best snel.'

Kan een dichter in het commerciële boekenvak van tegenwoordig wel zeven jaar zwijgen?

'Poëzie is denk ik niet bedoeld om daarin mee te draaien. Het vreemde is dat ik wel zeven jaar lang kon optreden met mijn debuutbundel er hangt een hoge lucht boven ons. Dat ik als een troubadour op plaatsen geweest ben waar ik anders nooit zou zijn geweest. Het bleef maar komen. Blijkbaar kon het toch, zeven jaar met één bundel doen.'

En ik krijg erg mooie reacties op de nieuwe bundel. Dat is fijn. Er waren de afgelopen twee jaren moeilijke dingen in mijn privéleven. Toen bleek de poëzie, voor het eerst in mijn leven, echt een baken in mijn bestaan.'

Moet een gedicht ook rijpen?

'Ja. Van elk afzonderlijk gedicht kijk ik na zes maanden of een jaar of ik er nog in geloof. Soms is het dan niet raadselachtig genoeg meer. Dan zie ik mezelf enkel nog plichtsbewust het gedicht afmaken alsof ik een puzzel diende op te lossen – dan is het vaak voor mezelf niet interessant meer. Het gedicht moet raadselachtig zijn, maar wel zo dat ik het raadsel onder controle heb. Dan is het voor mij poëzie.'

Wat betekent het Nederlands voor jou? Is dat meer dan alleen het middel waarmee je je uitdrukt?

'Ik heb er een haat-liefdeverhouding mee. Toen ik, zes jaar oud, leerde lezen en schrijven had ik het idee dat ik een nieuwe taal moest leren. Ik ben opgegroeid in een dorp [in de Vlaamse Westhoek, md] waar heel plat werd gesproken. Veel woorden die ik toen op school leerde waren exotisch voor mij. Woorden die wij thuis nooit gebruikten. Die haat-liefde is daarna alleen maar versterkt.'

Hoezo?

'Op mijn elfde verhuisden we naar Gent. Toen vond ik mijn taal lelijk, boers, plat, onopgevoed. Dat heb ik lang met me mee gesleept. Later heb ik zes jaar in Nederland gewoond. Toen ontdekte ik hoeveel soorten Nederlands er zijn. Als ik daar in het Vlaams tegen mensen praatte, kreeg ik antwoord in het Engels. Door al die dingen is het onmogelijk om nog die allereerste herinnering aan thuiskomst in taal, die ik als kind ervoer, op te roepen zodat ik hem opnieuw beleven kan. Maar het omgekeerde geldt ook: ik kan genieten van vreemde talen omdat die de kennismaking met al die exotische vormen van het Nederlands in herinnering brengt.'

Ben je in je werk bewust van het onderscheid tussen Nederlands en Vlaams idioom?

'In mijn eerste bundel wel. Ik was net weg uit Vlaanderen voor een verblijf van uiteindelijk zes jaar in Amsterdam. Die eerste bundel is om die reden een soort verslag van de reis die ik aflegde in het Hollands, waardoor ik me uitgedaagd maar bij momenten ook gekoloniseerd voelde.'

Ik denk dat poëzie daar ook over gaat: het onderweg zijn in een nieuwe vreemde taal en het blijven zoeken naar je eigen taal, misschien wel als een vorm van verzet. Dat is voor mij in elk geval een groot deel van het plezier van het dichten.'

Toch bevat Lieder van een kapseizend paard naar mijn idee opmerkelijk weinig Vlaams.

'Grappig dat je dat zegt. Ik heb twee uitgevers: Nieuw Amsterdam in Nederland en het balanceer in Vlaanderen. Mijn Nederlandse redacteur wilde op het laatst nog tien, vijftien dingen veranderen. Oké, dacht ik. Maar mijn Vlaamse redacteur flipte. No way dat je dat accepteert, veel te Hollands. Zij vond dat de vernederlandsing de betekenis zou verdunnen. Ik zag het zelf niet. Ik heb te lang in Amsterdam gewoond, denk ik, maar ik snapte wat zij bedoelde.'

Gebruik je de taal anders in poëzie dan in proza?

'Ik denk het niet. Beide genres hebben een ander tempo en ritme. Wat tussen de regels gebeurt is anders. Maar het schrijven van een gedicht en een roman is hetzelfde. Even intens. Het is even precies zoeken naar woorden. In beide genres is het lang zoeken naar een begin. Een eerste zin, een cadans, een beeld. Pas als ik het moment te pakken heb, kan ik aan de slag.'

Een roman schrijven duurt toch veel langer?

'De voorbereiding duurt heel lang maar het daadwerkelijke uitvoeren duurt – bij mij in elk geval – minder lang dan doorgaans wordt verondersteld. En zo vergaat het mij met poëzie ook.'

Voel je je door die overeenkomsten in de eerste plaats schrijver - en niet dichter en romanschrijver?

'Misschien dacht ik vroeger dat er verschil was tussen beide genres. Nu steeds minder. Een deel van mijn tweede bundel is ook geschreven als proza. Ik had twee maanden in Berlijn proza geschreven. Tot ik dacht: het is genoeg zo, ik moet die bundel afronden en toen ben ik uit een oud proza-document dat ik als een experiment had opgezet, zinnen gaan selecteren die ik mooi vond. Dat heeft me geholpen om de bundel af te maken omdat ik met een nieuwe blik naar de gedichten kon kijken. Wat ik doe is dus moeilijk te definiëren in genres. Ach, ik zie de nominatie voor de Herman De Coninckprijs maar als een aanmoediging om mijn volgende boek af te maken – dat is proza.'

DICHTER DES VADERLANDS

bron: <https://cartoon-productions.be/dichters-des-vaderlands-laurence-vielle-en-els-moors-presenteren-ronde-van-belgie>, 13 september 2017 // © Ruddy Berghmans

Op vrijdag 6 oktober gaat de gloednieuwe poëzieproductie 'De Ronde van België/ Le Tour de Belgique' in première in Bibliotheek De Krook. De voorstelling is de weerslag van de staptocht die de dichters eerder dit jaar ondernamen: Van 1 t.e.m. 7 mei stapten ze vanuit respectievelijk Waalse en Vlaamse uithoek van het land, letterlijk naar elkaar toe, in een ontdekkingsstocht op zoek naar het nog onbekende poëtische midden van België.

Laurence en Els lezen, zingen, dansen en fluisteren, over de aanslagen in Brussel, asielzoekers, ontmoetingen op de trein, vogelgezang, en hun zoektocht naar 'het poëtische middelpunt van België'. Samen met muzikant Vincent Carcara en live tekenaar/dj Bert Lezy houden ze halte om de tijd stil te zetten met poëzie. De première in Gent is de kick-off van een tournee door België. Exclusief voor deze première komt de vorige Dichter des Vaderlands, Charles Ducal, de rangen versterken. 'De Ronde van België' is voor Laurence Vielle tevens de afsluiter van twee jaar Dichter des Vaderlands'.

De 'Ronde van België/ Le Tour de Belgique' is een productie van VONK & Zonen met steun van het Vlaams Fonds voor de Letteren. Première in samenwerking met Poëziecentrum en Bibliotheek De Krook. Praktisch:

vrijdag 6 oktober 2017 om 20u (deuren open 19.30u)

locatie: De Krook – Zaal 'De Blauwe Vogel', Miriam Makebaplein 1, 9000 Gent

toegang 12 euro (tickets via Vormingplus)

met: Els Moors, Laurence Vielle, Charles Ducal, Vincent Carcara (muziek) en Bert Lezy (live decor)

De voorstelling is tweetalig, met zowel Franse als Nederlandse gedichten

perstickets via info@vonkenzonen.be

Over de Dichter des Vaderlands

Sinds 2014 heeft België, in navolging van buurland Nederland, een officiële Dichter des Vaderlands. De Dichter des Vaderlands wordt aangesteld voor twee jaar en schrijft minimum zes gedichten per jaar over diverse thema's van 'nationaal belang'. De Dichter des Vaderlands wordt afwisselend uit een andere taalgemeenschap aangeduid en slaat als literair uitwisselingsproject een brug tussen de drie taalgemeenschappen.

Dichter des Vaderlands is een samenwerkingsinitiatief tussen Poëziecentrum, VONK & Zonen, Maison de la Poésie de Namur, Maison de la Poésie d'Amay, fiEstival maelstrÖm, Midis de la Poésie, Poème 2, Jeugd & Poëzie, L'Avenir, Le Soir, GrenzEcho et Passa Porta, met de steun van Promotion des Lettres, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Nationale Loterij.

Meer informatie over de Dichter des Vaderlands via www.dichterdesvaderlands.be

www.dichterdesvaderlands.be/de-ronde-van-belgie

SYLVIE MARIE ° 1984

BIOGRAFIE

Gastvrouw Sylvie Marie publiceert sinds 2005 gedichten in literaire tijdschriften en staat regelmatig op het podium. In het voorjaar van 2009 verscheen haar debuutbundel *Zonder*. In 2011 volgde de tweede bundel *Toen je me ten huwelijk vroeg* (genomineerd voor de Herman de Coninckprijs, de J.C Bloemprijs en de Eline van Haarenprijs). Haar derde bundel *Altijd een raam* kwam er in juni 2014. Ze publiceerde ook proza (*Speler X*). Ze doceert literaire creatie aan de academies van Tielt en Ieper en is redacteur bij het literaire tijdschrift *Deus ex Machina*. In 2009 won ze Humo's Gouden Aap waardoor ze een dik jaar lang wekelijks een gedicht in het blad bracht.

www.sylviemarie.be

VOLGENDE KEER IN HET PENHUIS

JONGE GASTEN

Maarten van der Graaff en Lieke Kézér

zondag 17 maart 2019 // Boekenhuis Theoria
gastheer Luc Vanhauwaert

Maarten van der Graaff (° 1987) debuteerde in 2013 met 'Vluchtautogedichten'. Het jaar erna werd deze bundel bekroond met de C.Buddingh'-prijs. Afgelopen jaar publiceerde hij 'Dood werk'. De bundel werd geprezen om zijn compositorische eigenzinnigheid, durf en zelfspot. De eminente criticus Piet Gerbrandy noemt hem 'de beste dichter van zijn generatie'. Het werk is creatief en ondernemend. Het verkent de affectieve en sociaalpolitieke mogelijkheden van het subject dat verankerd zit in het heden. Dat wordt gethematiseerd in de vormen die in deze bundel naar voren komen. Dit alles registreert hij in lijsten en geklokte gedichten, vormen die uit elkaar vallen waar je bij staat. Eveneens in 2017 verscheen zijn eerste prozawerk 'Wormen en engelen', een eigentijdse zoektocht naar de betekenis van geloof.

www.maartenvandergraaff.nl

Lieke Kézér (° 1976) is Bronzen Uil - winnares 2017 met haar lovenswaardige *De afwezigen* (2016). Eerder won ze er al de ANV (= Het Algemeen-Nederlands Verbond) - Debutantenprijs mee. In het juryrapport lezen we: 'Door de zorgvuldig opgebouwde perspectiefwisselingen en een hoog tempo wordt de lezer betrokken bij personages die zich stotterend, haperend, snuivend en soms opportunistisch door een heftig leven worstelen. De auteur slaagt erin de donkere thematiek met de troost en de schoonheid van de muziek te verzachten'. *De afwezigen* ontroert zonder sentimenteel te worden en beklijft zonder moraliserend te zijn. Iemand noemde het 'een troostende blues song'.

Lieke Kézér studeerde film- en televisiewetenschappen. Ze is journalist en werkte jarenlang aan haar literaire debuut.

www.facebook.com/liekekezer

REDACTIE
Piet Devos & Gie Devos
info@pietdevos.be // giedevos@skynet.be

reacties en suggesties zijn welkom

openbare bibliotheek
Leiestraat 30 - 8500 Kortrijk
056 27 75 00 - bibliotheek@kortrijk.be
www.kortrijk.be/bibliotheek